

SockenMagazinet

Informationsblad för dig med anknytning till Ramkvillabygden

Nr 206

maj 2017

Några inledande ord från sponsorn av detta SockenMagazin:

Byn Viaskog

Enligt Gustav Eks bok om Ramkvilla kommer namnet Viaskog från det fornnordiska Vide eller Vidar. Det finns ett fornminne, så kallat röse samt en hällkista och det har funnits två till i samma område, men togs bort vid stenröjning på 1940-talet.

Hela byn är ¼ dels mantal kronoskatte. På 1600-talet var det bara en brukare. Det har sedan under åren skett en del klyvningar och sammanslagningar och som mest har det varit fem brukare, och mest folk var det på 1860-talet då det fanns 24 bofasta.

I början på 1700-talet hade byn delats på två gårdar. Magnus Perlestam har i boken "Den rotfaste bonden" skrivit exempel på en som brukade sin gård länge. Det var Nils Simonsson som 1798 hade brukat i 40 år. Han var min släkting i rakt nedstigande led. Han delade gården 1/16 del var till sonen Simon och en till dottern Maria. Simon fick bara döttrar så den äldsta tar över och gifter sig med Magnus Månsson. De fick 5 barn och den yngsta var ett år när Magnus dog, 49 år gammal. Änkan och barnen brukade i 13 år. Då är vi framme vid år 1853 och äldste sonen Karl köpte gården för 1023 riksdaler. Detta år har lagaskiftesreformen blivit klar i byn. Det fanns nu 4 gårdar i byn och tre av dem var tvungna att flytta några 100 meter. Karl fick åtta barn och arbetade flitigt med att flytta husen och att förbättra jordbruket, vilket också blev hans död. Prästen har skrivit följande, den 17/4 1883 under arbete

med stenbrytning och med användning av rullbjörn, fick ett slag i huvudet och dog omedelbart. Karl var min farfars far. Den del som Maria tog över 1798 var också min släkt den gick i arv till Johan Johannisson som dog 74 år gammal, år 1904. Ingen av de sex barnen ville ta över, så de arrenderade ut gården i fyra år. Där tog den släktgrenen slut.

1908 köpte Johannes Pettersson från Barkaryd med hustru Emma och fem flickor gården. Emma kom från Karlsabo och var syster till min farmor så då började ett nytt släktskap.

Den andra halvan av byn delades också 1843 mellan bröderna Nils och Johannes. Nils flyttade sin gård och två av hans söner delade den gården ytterligare en gång, det varade en generation sen slogs den åter ihop av den siste brukaren av den släkten som var Hjalmar Zakeusson. De två bosättningarna varade i ca 90 år och är sedan länge rivna. Hjalmar sålde gården i slutet på 1940 talet och köpte ett hus i Nygård, Ramkvilla. Hjalmar och Frida var mina dopfaddrar. Jag gjorde som 7 åring min livs första utflykt med övernattnings till dem i Nygård, jag åkte med mjölkbil.

Nu börjar det att bli tråkigt som hustrun tycker med alla dessa döingar, men hav tröst det är bara en gård kvar. Det är Johannes med hustru Sofia som 1843 tog över en fjärdedel av byn, de fick bo kvar på den gamla blykärnan. De brukade i 37 år då de gick på undantag och sonen tog över, året var 1880. År 1899 dör sonen 45 år gammal han hade tre barn mellan nio och ett år. Änkan med hjälp av

svärmor brukade vidare till 1914, då dör även hustrun 45 år gammal. Äldste sonen Albert som nu är 23 år tar nu över ansvaret, hans yngre bror Anton åkte året före hans mors död till Amerika. På gården fanns också lilasyster Alma samt gamla farmor Sofia som levde till 1919 då var hon 96 år. Det måste vara byns åldersrekord genom alla tider. Albert brukade till 1926 då även han dör 35 år gammal. Anton flyttar nu hem från Amerika och tar över ansvaret för gården. Hans tid som brukare blev 21 år då även han dör 54 år gammal. Alma sålde gården och då tog även den släktgrenen slut men hon hade nog lite av sin farmors gener för hon blev 89 år gammal. Av de två gamla släktleden som trampat runt i byn sen 1700 talet finns i dag en person kvar och han bor på samma fjärdedel av byn som styckades av 1798 nämligen 1/16 del mantal uti Viaskog.

Karl-Åke Carlsson, Viaskog

Ramkvillas utveckling

Under en strålande vacker vårkväll efter påsk samlades snudd på 100 personer på Ramkvilla Wårdshus. Jerry Engström från Friluftsbyn höll en engagerad och inspirerande föreläsning om vad vi bör ha med oss inför framtiden för att kunna bibehålla och utveckla vår vackra bygd.

Efter föreläsningen vankades det god planka från Puttes. Mätta och belåtna och med inspiration i hela kroppen blev det så massor av diskussioner i de olika grupperna. Alla cirkulerade mellan grupperna och diskuterade vilt

och högljutt. Stort givande och tagande av idéer!

Kvällen avslutades med en summering av vad de olika grupperna hade fått in för förslag och idéer. Alla förslag kommer att sammanställas och redovisas till ekonomiska föreningen och på lämpligt vis redovisas i SockenMagazinet.

Stort tack för att ni kom – ni visade verkligen på stort, nästan rörande engagemang. Ett antal personer skrev upp sig på listorna inför framtida arbetsgrupper. Känner just du att du vill vara med och ev bidra i någon arbetsgrupp framöver, bara hör av dig. Kul att tillsammans arbeta för en framtid i Ramkvillabygden!

Mer info kommer – var så säker!

Stort, innerligt tack!
Arrangörerna

Skärbäcks Fårgård

Lördagen den 13 maj kl 10-14 bjuder vi in till en mysig dag på gården då ni har möjlighet att:

Hälsa på några av årets nyfödda gotlandslamm.

Gosa med söta gotlandskaniner. Genbanksanslutna leveransklara ungar finns till försäljning.

Köpa närproducerad honung.

Känna, titta och köpa våra fina lammskinn och boka upp dig på en lamm-låda för hämtning i oktober.

Köpa fint textilt hantverk; trasmattor och löpare m.m.

Vi bjuder på kaffe!

Varmt välkomna till Skärbäcks fårgård (Skärbäck 5).

Martin Nilsson och Susanne Einvall skarbacksfargard@gmail.com

Mickan Thor på årsmöte

Mickan Thor inledde Ramkvilla Hembygdsförenings årsmöte med att berätta om sitt författarskap och sin resa fram till att våga vingarna bära och satsa på en egen författarkarriär, något som hon drömt om som barn. Berättelserna paras med många både vackra och roliga bilder från gården, naturen och medverkande i böckerna.

Klas och Cajsa Håkanson och Christina och Folke Petersson avtackades för sina insatser i marknadskommittén.

Det stora arbetet i föreningen görs i de olika kommittéerna och några av föreningens verksamheter är Ramkvilla Marknad, upplyst gruva, julmarknad, blomstervandring och kanaldag. Sockenvandring genomförs i samarbete med Örjansklubben.

Dokumentationen är också en viktig del och Lizzy Färdig tackades för arbetet med klippboken över årets händelser. Städdag på öarna mitt i Ramkvilla by är nästa aktivitet och därefter fågelexkursion. Styrelsen omvaldes i sin helhet och ordförande Magnus Färjhage tackade för alla fina insatser under året.

Ramkvilla Hembygdsförening
Magnus Färjhage

Maria Lamme Årets Ramkvillabo

Maria Lamme utsågs vid årsmöte med Ramkvilla Hembygdsförening till Årets Ramkvillabo 2017. Motiveringen löd: En naturlig och självklar central person i Ramkvilla, för inflyt-

tade såväl som infödda. Alltid hjälpsam och engagerad, full av kloka idéer och projekt. Ramkvillagruppen på Facebook, Smålands kulturfestival i Ramkvilla, kontaktperson för personer som både vill köpa och sälja hus för att nämna några insatser. En viktig del i det sociala nätverk som behövs för en attraktiv plats.

Maria fick det särskilt framtagna konstverket som lyfter fram Ramkvillas varumärke, Smycket i Småland. Ramkvilla smycket togs från början fram till hembygdsdräkten och formgivningen är inspirerad av utsmyckningar i Ramkvilla kyrka.

Rickard Melkersson fick ett särskilt omnämnande i sin kamp för att få sågen kvar i Ramkvilla. Rickard har på ett föredömligt sätt engagerat sig och försökt att skapa förutsättningar för fortsatt sågverksamhet genom försäljning av hela sågen istället för att sälja såglinjen i delar.

Ramkvilla Hembygdsförening
Magnus Färjhage

Koko´s Musiklada i Södraskog

Om du tar cykeln, bilen eller apostlahästarna genom byn Södraskog och stannar till där du ser en parkeringsplats på höger sida och ett boningshus med gröna knutar på vänster sida så har du en bedårande utsikt över sjön Örken. När du lyfter blicken ser du byn Hörjesås på andra sidan sjön. Nämnda boningshus ligger högt upp på en udde och bebos av Ingvar Georgsson, oftast kallad Koko eller DJ Koko.

Går du sen ner för nämnda udde finner du en vackert belägen grillplats, ett antal utplacerade träbänkar och trädgårdsmöbler alldeles nere vid vattenbrynet.

Redan som fyra-åring vaknade mitt musikintresse, berättar Ingvar. Jag ärvde ett antal stenkakor av min morbror och en vev-grammofon av min faster och jag spelade stenkakorna gång på gång och fascinerades av musikens kraft och makt.

Stenkakor och vev-grammofon fick på 1960-talet lämna plats för vinylskivor och radiogrammofon och 1964 köpte Ingvar sin första stereoanläggning, två gånger fem musikwatt, med separata högtalare.

Sitt första DJ-jobb hade Ingvar på Bergendalska ungdomsgården i Växjö.

En discotek-klubb/Club Nature bildades sommaren 1969, av ungdomar, på initiativ av Harald Johansson. Vi träffades i Kyrkskolan la upp riktlinjerna, säger Ingvar, och berättar vidare att man ordnade discon varje fredag i Lövås bygdegård. Folk kom från när och fjärran. Vi sålde korv med bröd, läsk, godis och cigaretter (!) och dessa discokvällar var mycket välbesökta men lades, av olika skäl, ner efter två år.

I slutet av 1980-talet kom CD-skivorna och dessa var lättare att ta med sig när jag skulle ut och jobba som discjockey, till exempel till nattklubben High life i Växjö, minns Ingvar.

Musiken har, som nämndes ovan, genomsyrat hela Ingvars liv, men arbetet med gården, lantbruket, mjölkeskorna och amkorna har hela tiden funnits som en verksamhet parallell med musiken.

Efter 14 års arbete på sågverket i Ramkvilla har Ingvar numera gott om tid och har hunnit iordningställa en lokal, Koko's Musiklada, för loppisverksamhet, för uthyrning till slutna sällskap, för fester och danskvällar.

Lokalen innehåller en rejäl scen som vilar på ett bastant och nylagt golv. Ett antal discolampor finns monterade på strategiska ställen i lokalen. En bar är iordningsställd men jag har planer för mera, säger Ingvar, och tittar mot en ännu inte inredd del av lokalen.

Vi har, vi bybor i Södraskog, träffats och haft både knytkalas och julfest här i ladan, berättar Ingvar. Under påskhelgen ämnar jag starta loppisverksamhet och under vår- och sommarmånaderna kommer jag att ha min loppisverksamhet öppen på söndagar klockan 10-16.

Vid samtalet och minnena enas vi om att tider och trender har förändrats och förändras. Det är, för dagens barn, unga och äldre, inte självklart att lämna sina hem för att träffas, umgås, dansa och lyssna på musik. Att TV, Internet, tillgång till uppkoppling, mobiltelefoner och läsplattor har förändrat folks vanor och intressen är vi överens om.

En intressant resa genom tid och musik avslutas utomhus i den varma vårsolen och många namn har skrivits ner i mitt kollegieblock: Koko's Flying Disco, Koko's Musiklada och Disco-club Nature där utanför Södraskogs Dalhalla.

Samtalare: Kerstin F.

I huvudstaden

Min farmor sa att jag skulle skriva ner alla städer som vi passerade med tåget: Tranås, Mjölby, Linköping, Norrköping och Södertälje. Vi steg på tåget i Nässjö så det behövde jag inte skriva. Vi steg av i Stockholm så det behövde jag inte heller skriva.

I julklapp fick jag en resa till Stockholm och till Täby, där min faster bor. Vi hade planerat, faster Hanna, farmor och jag, att vi skulle titta på Globen, på slottet, åka tunnelbana och gå på restaurang.

Vi gjorde alltihop det som vi hade planerat. Eftersom vi inte visste att ett terrordåd skulle genomföras på Drottninggatan några dagar innan, så visste vi inte heller att våra dagar i Stockholm skulle innehålla besök vid två platser där det fanns blommor och hälsningar, påskägg och brev, nallar och andra gosedjur i mängder. Jag läste på några av alla lappar som

hade skrivits och satts upp. Jag försökte själv skriva något men pennan jag hade var inte bra att skriva med. På flera ställen läste vi hälsningar till Ebba som blivit dödad. Hon var bara elva år!

En del hade lagt blommor på en polisbil och vi såg en pojke och en flicka som lämnade blommor till poliser. Jag tror att man tyckte att poliserna varit duktiga!

Jag bad farmor att vi skulle köpa blommor och lägga vid Åhléns där lastbilen hade kört sönder dörren och taket vid ingången. Hon sa att det kunde vi gärna göra. Min faster och jag valde var sin vit ros och farmor valde en röd blomma och vi la ner blommorna bredvid varandra där många andra hade lagt sina blommor.

Vi åkte i rulltrappor, vi såg blommande körsbärsträd i Kungsträdgår-

den, vi såg statyer på kungar och lejon och mycket annat men att vi hade fått se alla blommor som lagts på olika ställen i Stockholm efter attacken, det kommer vi aldrig att glömma. Det var vi överens om!

Majken (och farmor Kerstin)

Överflödiga loge blev modern taktegel-fabrik

Rubriken är inte hämtad från dagens lokaltidning, inte heller från gårdagens. Rubriken finns att läsa i Vetlanda-Posten onsdagen den 19 oktober 1966.

Texten under rubriken inleds med orden "Överflödiga loge blev taktegel-fabrik". Vidare i texten finner man att Ramkvillas senaste industri är AB Färgbetong, ett företag som specialiserat sig på att tillverka takpannor i olika färger av cement. Företaget ägs av fem ramkvillabor med godsägare Henry Lamme som ordförande.

Häromdagen träffade undertecknad Bengt Milton som sa sig ha en tidning från oktober 1966 med en helsida om Ramkvilla. Bengt lånade mej tidningen och jag började läsa om en "buskung" i Ramkvilla som kört 200 000 prickfria mil, om byskomakaren i Nybygget och om taktegel-fabriken i centrala Ramkvilla.

På samma uppslag i tidningen såg jag annonser om Hagalunds hönseri i Barkaryd, om att Ambrosia- och Tilciterostar från RAMKVILLA MEJERIFÖRENING har sin givna plats på matbordet, om TV och RADIO till förmånliga priser hos Firma Gunnar Karlsson i Skärbäck och om transporter av olika slag att utföras av BROR FRANSSONS lastbilsåkeri.

På den aktuella sidan finns också annonser från Hördegårds Trävaror som KÖPER skog på rot, massaved, sågade o. hyvlade trävaror samt SÄLJER sågade o. hyvlade trävaror, om BYGGNADSMATERIAL av alla slag som försäljes från lager för direkt leverans av Firma Oscar Rehns Eftr.

Carl W. Eks Eftr. – TAGE FAUST – annonserar om ett rikligt lanthandels-sortiment och EJNAR JOHANSSONS OMNIBUSSTRAFIK AB annonserar om BUSSRESOR i toppmoderna turistbussar.

Henry Lamme berättar i ovan nämnda artikel att man investerade 100 000 kronor i olika maskiner, i bland annat en automatisk-vibrerande taktegelmaskin. Till en början körde vi i blygsam skala men eftersom våra pannor redan från början rönt en långt större efterfrågan än vi vågat hoppats, blev vi nödsakade att utöka tillverkningskapaciteten. För närvarande sysselsätter vi fem man och tillverkar omkring 2000 takpannor per dag. Pannorna tillverkas i både en- och tvåkupig modell och äro genomfärgade, berättar hr Lamme vidare.

I samband med reportaget fotograferas fyra vuxna män och en tvåårig pojke. Männerna på bilden, de som gjorde det – takpannorna – i Ramkvillas nyaste fabrik var Björn Engblom, Axel Nilsson, Hans Svensson och Lars Andersson. Tvååringen på bilden var Magnus Lamme. På en annan bild på samma uppslag visar verkmästare Axel Nilsson hur han matar maskinen med betong.

Kerstin Fransson

Aprilskämt?

Då och då går jag en promenad i skogen som ligger nära där jag bor. För ca ett år sedan fann jag en golfboll på en mossig tuva nära stigen. Ett överraskande fynd då jag bor långt ifrån golfbanan och någon golfspelare granne har jag inte heller. Bollen låg kvar ganska länge men var plötsligt borta.

Så idag, den 1:sta april 2017 ligger där inte mindre än 4 st golfbollar ute efter stigen. Aprilskämt ???

Mvh Anna-Lisa

Veckotidningstips!

När du ämnar skala och hacka lök: fyll munnen med kallt vatten! Du slipper tårar och rinnande ögon!